

Sygn. akt IV CNP 75/06

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi pozwanego

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w B.

z dnia 23 czerwca 2005 r., sygn. akt [...],

z powództwa W.P. i M.P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta B.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 września 2006 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2005 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację W. i M.P. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 lutego 2005 r. w przedmiocie ustalenia wysokości stawki opłaty rocznej z tytułu wieczystego użytkowania działki gruntu położonego w B. przy ul. Ś.

W związku z wymienionym wyrokiem Sąd Okręgowy Skarb Państwa – Prezydent Miasta B. wniósł o stwierdzenie jego niezgodności z prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym określa art. 87¹ k.p.c. Przepis ten ustanawia regułę, że postępowanie przed Sądem Najwyższym objęte jest przymusem adwokacko-radcowskim. Przymus ten nie obowiązuje jedynie w wypadkach określonych w art. 87¹ § 2 k.p.c. Istota przymusu adwokacko-radcowskiego sprowadza się do wyłączenia w postępowaniu przed Sądem Najwyższym zdolności postulacyjnej strony, jej organu, przedstawiciela ustawowego i pełnomocników nie będących adwokatami lub radcami prawnymi. W konsekwencji, czynności podejmowane samodzielnie przez podmioty nie zaliczające się do kręgu adwokatów lub radców prawnych są bezskuteczne.

Przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązywał również Skarb Państwa. Do zasadniczej zmiany w tym zakresie doszło w wyniku wejścia w życie - z dniem 15 marca 2006 r. - ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.). Celem utworzenia Prokuraturii Generalnej było zapewnienie należytej ochrony prawnej praw i interesów Skarbu Państwa przez powierzenie odrębnej i wyspecjalizowanej instytucji zastępstwa procesowego tego podmiotu. Wykonywanie zastępstwa przez Prokuratorię Generalną jest co do zasady zależne od jej decyzji. Jedynie w postępowaniach o szczególnym znaczeniu ze względu na wartość przedmiotu sporu lub przedmiot sprawy zastępstwo przez Prokuratorię jest obowiązkowe (art. 8 ust. 1 i 2 ustawy). W odniesieniu natomiast do postępowania

przed Sądem Najwyższym zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną jest wyłączne (art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy). Zastępstwo to wyłączone zostało jedynie w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym, w przedmiocie wpisu do właściwego rejestru, rozpoznawanych w postępowaniu upadłościowym lub naprawczym oraz rozpoznawanych w postępowaniu egzekucyjnym (art. 4 ust. 4 ustawy).

Istotą unormowania zawartego w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturii Generalnej jest przyznanie jej funkcjonariuszom (radcom i starszym radcom, a także Prezesowi i wiceprezesom) wyłącznego uprawnienia do zastępowania Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym. Należy zatem przyjąć, że z przepisu tego, mającego charakter ustrojowy, wynika również norma o charakterze procesowym. Przepis ten przyznaje zdolność postulacyjną przed Sądem Najwyższym wyłącznie Prokuraturii Generalnej, pozbawiając jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Z tego względu czynności podejmowane przed Sądem Najwyższym przez podmioty inne niż Prokuratura Generalna są pozbawione skuteczności również wówczas, gdy Prokuratura nie wykonuje w sposób czynny zastępstwa procesowego Skarbu Państwa. Art. 87¹ § 3 k.p.c. należy interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakikolwiek inny podmiot (zob. postanowienie SN z dnia 31 sierpnia 2006 r., I CZ 47/06, niepubl.).

Stroną skarżącą jest Skarb Państwa – Prezydent Miasta B. Wniesienie skargi stanowi czynność procesową związaną z postępowaniem przed Sądem Najwyższym. Mimo objęcia tej czynności wyłącznym zastępstwem Prokuraturii Generalnej, została ona dokonana przez reprezentującego Skarb Państwa radcę prawnego, czyli przez osobę niemającą zdolności postulacyjnej.

Ponadto, zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ustanowiona ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), powinna zawierać - obok oznaczenia orzeczenia, od którego została wniesiona, przytoczenia jej

podstaw oraz ich uzasadnienia i wniosku o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem - także wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Wymagania te mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione w sposób kumulatywny, w związku z czym skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine*. W przedmiotowej skardze nie wskazano przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Należało zatem uznać, że skarga ta nie spełnia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c., co skutkuje jej odrzuceniem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę jako niedopuszczalną (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).